

NOVA DOBA

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi se računajo po tarifu. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upraviništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.666.

Izgledi obrtništva za bodočnost.

(Ivan Rebek na zborovanju pridobitnih slojev 17. jan. 1924 v Celju.)

Vsako dobrostanje je odvisno od dela, pa naj bo to pri posamezniku, društvu, v občini ali državi. Osobito je pa od dela odvisno obrtništvo. Obrtnik ne veriži, deloma ker tega ne zna, deloma ker mu je tak posel prenikoten. Trži tudi ne, ker nima za to potrebnega kapitala in tudi ne zadostnega znanja. On tudi nima zemlje, iz katere bi črpal vsakdanje potrebe za svoje in svojcev življenje. Torej če hoče obrtnik pošteno živeti, ne da onečasti preteklosti svojega stanu, mora le pridno delati. Da pa zadobi to pošteno delo svoj zaslužni uspeh, je nujno potrebno, da se večkrat snide in se kot stanovski tovariši pomenu, povprašujemo itd., zakaj vendar pri vsem tem poštenem trudu in delu ne dosežemo zaželjenega ali bolje rečeno zasluženega uspeha. Za vsa ta važna razmišljanja je danes dana prilika in v ta namen je sklicala naša najstarejša obrtna organizacija, to je Občeslovensko obrtno društvo v Celju, današnji shod. K stvari bodem sam prvi povedal, kolikor mislim in vem; kar pa k temu še spada, pa bi morda jaz pozabil, boste pa vi pridejali po lastnem prevdaku. Skušal bom svoja izvajanja izvesti popolnoma stanovsko in nepristransko; če bi pa morda ne hote vpletel kako politično opazko, naj vas, tovariši, nič ne moti, saj s tem ne bom nikomur vsiljeval drugega političnega prepričanja, ker za to današnji dan ni namenjen.

Da se je po svetovni vojni svet čisto predrugačil, to vidimo in čutimo vsi. Po takem velikem preobratu, ki se kaže na vseh poljih javnega življenja, se moramo mi kot stan zavedati svojih dolžnosti tako napram sebi kakor napram narodu in državi. Prosim vas, tovariši, da mi ne zamerite, če vas spominjam, da se vas potem našega obrtnega društva že kliče in zaklinja celih 30 let: Organizirajte se! Ta klic tudi danes ponavljam kot predsednik društva. Kdor pa po 30-letnem klivanju, osobito po velikem svetovnem preobratu ne uvidi, kaj vse so ustvarile močne organizacije, bodisi delavske ali kapitalistične proti nam, ta je nezavednež. Ravno v teh nasprotnih organizacijah zamorete videti napredek drugih stanov na eni strani, na drugi pa samo našo škodo. Po svojih voditeljih, kateri so imeli strnjene mase za seboj, so poskušali delavci uvesti nekaj boljševiski sistem vladanja. Tega sicer niso naravnost dosegli, a dosegli so mnogo preveč, pa ne morda za delavstvo, ampak za tiste, ki se bojijo dela. Ko se je sešla ustavodajna skupščina, so si voditelji delavskih organizacij stavili parolo, zakonitim potom si zagotoviti 8-urni delavnik. Ker ni bilo enakomočnih protioorganizacij, na primer obrtniških, na mestu, da bi se branile proti taki zahtevi, je umevno, da je zamogla v skupščini delavska zahteva prodreti. Ta zakon se je z vso zakonito strogostjo tudi izvajal. Še le ko je malo obrtništvo začutilo ta silni udarec v obraz, se je nekoliko zganilo ter začelo klicati stanovske organizacije na pomoč. In tako je samo naše obrtno društvo sklicalo novembra meseca 1919 prvi Jugoslovanski obrtni shod v Celje. Bila je to impozantna in iskrena manifestacija obrtne misli in zahtev obrtništva cele naše ujedinjene države. Pa ne samo celjski shod. Društvo je prirejalo in se udeleževalo vseh shodov, ki so bili namenjeni utrjenju obrtne organizacije, vedno in povsod

zastopalo stališče, da je 8-urni delavnik pogin za male obrtnike. In ko je vlada videla končno ta odločen odpor organiziranega obrtništva, je ministrstvo za socialno politiko ublažilo kruti zakon in leta 1922 izdalo ministerjalno naredbo, po kateri se zakon glede male obrti ne sme prestrogo izvrševati, in danes bi ga skrajno čutili, da niso delavske organizacije tiste, ki jemljejo poštenemu delavstvu veselje do dela. — Pa mislite, tovariši, da je šlo tako lahko, doseči olajšave? O dragi prijatelji, to je dalo mnogo dela, truda in štrajkov, treba je bilo neskončnih pisarij, memorandumov, protestov, intervencij itd.

Zdaj pa vas vprašam, bi se li bilo to doseglo, da bi ne bili vsaj toliko organizirani, kolikor pač smo. Vsak mi mora priznati, da ne, ker vsi vemo, da v takih primerih posameznik ničesar ne doseže. Imeli smo pa ob tej priliki tudi to srečo, da so bili tistokrat v vladi možje, ki so nas razumeli in hoteli razumeti. Če bi torej v odločilnem trenutku ne bili imeli sklenjenih vrst, katere so nadaljno nasilje preprečile, bi marsikdo izmed nas že bil plačal več glob in kazni do danes, kakor pa je plačal ali bo plačal prispevkov za organizacijo celo življenje. Tega dejstva, dragi prijatelji, pa ne upošteva 95 odstotkov naših stanovskih tovarišev; vse to delo in stroške je nosila le organizirana skupina 5 odstotkov. Grajat pa in kazati na nedostatke, krivice in na uničevanje obrtniških eksistenc, to zna dobro ona neorganizirana večina, ki šteje 95 odstotkov. Tako, dragi tovariši, več iti ne more. Tudi malo številu obrtnikov bo moralo zgubiti pogum in veselje do dela, če jih vsaj večina obrtništva ne bo hotela podpirati.

Ta vidni uspeh sem vam navedel, da bi se vsi brez razlike strnili ter ustanovili obrtno organizacijo, katero bi morali upoštevati vlada, uradi in druge, nam nasprotno organizacije.

Se drug enak uspeh organizacije vam zamorem navesti, katerega pa boste menda ravno tako omalovaževali kakor prvega, ki sem vam ga omenil. Tiče se zakona o zavarovanju delavcev, oziroma tozadevnih zavarovalnih zavodov in njihove uprave. Da se me ne bi napačno razumelo od katerekoli strani, moram takoj poudarjati, da mi proti zavarovalni instituciji kot taki, katero je uzakonila socialna potreba, nimamo nič in moramo le obžalovati, da naš okrožni urad ne doseže svojega namena, za katerega je ustanovljen, da si se za istega žrtvujejo milijoni in milijoni, pridobljeni na žuljavih rokah delavstva in obrtništva. Delavstvo ima v razmerju z žrtvami bore malo haska od zavarovanja, katero pa nalaga obrtništvo ogromne stroške.

Tudi ta zakon o zavarovanju delavcev je bil uzakonjen popolnoma pristransko; obrtništvo se je nalagala dolžnost, da mora za zavarovanje prispevati, da bi pa obrtniki ali sploh delodajalci imeli pri tem kako pravico, tega seveda ni prenesla požrešna klika, ki je hotela gospodariti ne toliko v dobrobit delavstva, za katero je zavod namenjen, marveč za hasek klike, katere se ga je oklenila kakor klešče. Da se tako omalovaževanje obrtništva prepreči, je zopet mala peščica organiziranega obrtništva vzela vprašanje v roke ter potem našega neumornega tajnika z opetovanimi vlogami kakor tudi z močnejšo intervencijo pri oblastih v Ljubljani in Beogradu dosegla pri tedajnem ministrstvu socialne politike, da vodstvo zavoda ne obstoji samo iz delojemalcev, ampak mora polovica biti vzeta iz vrste delo-

dajalcev. S tem, da je organizirano obrtništvo to doseglo, smo temu nenasišnemu žrelu nekoliko sapo zaprili. Tedajno ministrstvo za socialno politiko je pozvalo obstoječe obrtne in industrijske organizacije, da predlagajo vladi člane v upravo zavoda, nakar smo se sestali ter vladi predlagali možje, do katerih smo imeli in še imamo zaupanje, da zastopajo pri tako važnem zavodu naše interese. Imenovan je bil takrat med drugimi na naš predlog g. Ivan Bizjak, krojaški mojster v Celju, ki zastopa obrtništvo z drugimi tovariši v ravnateljstvu okrožnega urada — moram priznati — ne brez uspehov. O tem vam bo sicer sam poročal. Ali o enem moram že takoj govoriti, namreč, da se je po hudi borbi za pravice obrtništva in industrije doseglo to, da se prispevki za delavsko zavarovanje v letošnjem letu znižajo približno za eno šestino, ali bolj jasno povedano: kdor je lansketo leto plačal zavarovalnine 600 Din, plačal bo to leto le 500 Din, seveda, ne da bi delavci za to dobili manj v slučaju bolezni ali nezgode.

Tovariši! Ali ni to lep vspeh organiziranega obrtništva? In pri vsem tem delu, kakor tudi dokazanih uspehih imamo še tovariše, ki so nedostopni za organizacijo! Če malo pomislite na korist, da se je za malo obrt 8-urni delovni čas odpravil v smislu naših zahtev, da ste izven nevarnosti, da bi plačevali občutne kazni, kakor smo jih morali od začetka, če dalje vzamete v prevdarek zmanjšanje prispevkov za zavarovanje delavcev, če torej uvažujete ta dva vidna vspeha, morate priti do prepričanja, da se je Vam prihranilo ne na stotine, marveč na tisoče dinarjev. Večjih dokazov dokazanih uspehov Vam pač ni treba prinašati. Vse to je dosegla le mala peščica organiziranih, ker je ogromna večina tovarišev stala ob strani. Mislim, da ko bo obrtnik, ki ni organiziran, zvedel za to dovršeno delo, mora začutiti nek notranji glas: »Glej, tudi Ti si eden izmed tistih, ki ne vrši svoje stanovske dolžnosti ter pustiš, da le drugi žrtvujejo in se trudijo. Ti pa vživaš sad tujega truda«. Tu zdaj ne velja izgovor, češ, kaj pa imam od organizacije. Ta izgovor sem po doseganju izvajanja ovrgel.

Marsikateri bo morda priznal trud in delo, ki se vrši za splošne stanovske koristi, a si bo mislil, da ne more plačati prispevkov. Na to hočem le v spomin poklicati iz današnjega poročila, koliko je pridobil, da se je po naši potrebi uredil delovni čas ter da so zmanjšani prispevki za delavsko zavarovalnico. Ako bi obrtništvo od tega, kar bi moralo plačevati po doseganjuh predpisih in kolikor bi bilo oškodovano pri osemurnem delovnem času, dalo samo polovico za svojo organizacijo, bi si s tem denarjem v Sloveniji ustanovili organizacijo, ki bi bila ne enaka, marveč močnejša od Zveze industrijev. Izgovor, da kdo ne more plačati, je ničev in brez vsake podlage.

Dragi tovariši! Do zdaj sem Vam govoril o nekaterih uspehih, ki jih je obrtniška organizacija dosegla. Nisem pa našteval dela v stvareh, v katerih se vidnega uspeha ni moglo doseči. To delo bo stalo še ogromnega truda in velih žrtv, če bomo hoteli svojo pozicijo obdržati, kaj še le, če bomo hoteli napredovati. Teh nedovršenihih nalog je toliko, da jih vseh ne morem našteati in jih zamore uspešno izvršiti s časom le vztrajno podrobno delo močne stanovske organizacije, z dobrim uradniškim aparatom.

Prvo, za čemur moramo stremeti je to, da se uveljavi člen 43 vidovdanske ustave, kateri predvideva gospodarski svet pridobitnih krogov, to

je: obrtnikov, trgovcev in industrialcev. Razložiti Vam moram ustroj tega gospodarskega sveta. Isti je predviden tako, da pošljejo organizacije obrtništva, trgovine in industrije svoje zastopnike enkrat ali večkrat na leto v Beograd na sejo, ki bi trajala po en teden do enega meseca. Na teh sejah gospodarskih strokovnjakov bi se razpravljalo o vseh panogah obrtniškega, industrijskega in državnega gospodarstva. Ta gospodarski svet bi bil v prvem pomenu besede nekak parlamentarni sosvet, ki bi staval vladi vsakovrstne predloge, katere mora vlada predložiti skupščini v razpravo. Razume se samoo sebi, da gospodarska vprašanja, ki jih rešijo preizkušeni strokovnjaki, pe-ljejo prej k cilju, kakor pa, če jih rešujejo ministri, ki so bili še včeraj profesorji, advokati ali morda absoluti kake srednje šole ali niti to ne. Tak vladni funkcionar ne bo mogel nikdar brez pomoči strokovnjakov voditi prave in dobre gospodarske politike. Vsi, kateri zasledujemo državno upravo ali sploh narodno gospodarstvo, vidimo, kako neekonomično se gospodari z državnim imetjem, da ne govorim o zakulisnih kupčijah, ki se vrše na škodo naše obrti, industrije, sploh vseh davkoplačevalcev in celokupne države. Nočemo biti pristranski in priznamo, da država potrebuje denar, da se zamore redno upravljati; a ravno tukaj slišimo, javno kritiko brezvestnega gospodarstva, kojega breme nosi skupno narod cele države. Gospoda, tukaj še čaka delo naše organizacije, katere lahko mnogo pripomore k konsolidaciji nezdravih razmer. Naša zahteva je in bode do izpolnitve: »Nadanj dan z gospodarskim svetom za pridobitne sloje«!

So pa še druge točke, nič manj važne, katere bi organizacija zamogla uspešno zastopati, če je ista v podrobnosti trdno izpeljana. Naše organizacije bi zamogle skrbeti za to, da bi se obrtništvo po svoji davčni moči in — naglašam — tudi po svoji inteligenci udeleževalo v vseh javnih korporacijah, to je v zavodih, občinskih zastopih, srezih in oblastih upravnih. Za zastopstvo v teh javnih korporacijah se mora obrtništvo intenzivneje zanimati, sicer bo šlo vse javno življenje in vrvenje brez nas — preko nas, dokler ne bomo popolnoma podsti in bo na grobovih naše eksistence cvetel plevel komunizma. Delo za svoje interese moramo sami vršiti, drugače bomo ostali prezirani. Delo strnjanihi organizacij drugih stanov nam ne koristi, nam silno škoduje in se čuje kot mrtvaško zvonjenje za obrtništvo.

Naša ustava nam tudi jamči brezplačen pouk v vseh šolah, ker so šole poddržavljene in tudi za nje plačujemo predpisane davke. Kako se pa izvršuje ta člen ustave, vidimo sami na lastni koži, ker moramo splošne obrtno-nadaljevalne in strokovne šole vzdrževati, z dobrovoljnimi prispevki posameznikov, obrtniških in trgovskih organizacij, privatnih zavodov, občin in okrajnih zastopov, če hočemo, da dobi vajenec saj nekoliko teoretičnega poduka. Za obrtno-nadaljevalno šolstvo moramo skrbeti; kajti minuli so časi, ko je bil obrtnik dober, četudi ni bil pismen. Svet se vrti okrog nas v najhitrejšem tempu in ne gleda na nas ali mu dohajamo v znanosti in usposobljenosti. Ako bomo tudi mi tako zanemarjali obrtniški naraščaj, kakor ga zanemarlja država, potem ne bo obrtništvo nikdar postalo sposobno za svetovno konkurenco in bo uničen tisti stan, ki je nekda bil voditelj vsega meščanskega življenja in si je pridobil velikih zaslug za procvit kulture in splošnega blagostanja. Tu zdaj zopet

čaka veliko dela naše organizacije, da prisilimo merodajne činitele k izvrševanju v ustavi prevzetih dolžnosti napram obrtništvu.

Tako po nepotrebnem se pri nas vedno naglašča, da smo agrarna država. Ko bi Slovenci od svojega agrarstva morali živeti, bi v marsikaterem žledcu pajek otvoril svoj umetniški obrt. Da se živimo življenje človeku podobno, k temu pripomaga le trdo fizično in duševno delo proizvajajočih stanov. Naloga naših organizacij je in ostane: dokazati na merodajnem mestu, kjer tega še danes ne vidijo, da tam, kjer je razvita obrt, je tudi kultura. To kaže celi svet, uči zgodovina vseh narodov. Kjer se pa narod peča samo z agrarstvom, tam ni napredka.

Naše organizacije morajo posvetiti svojo pozornost tudi socialnim pravam. Treba je skrbeti, da tudi revni dečki, če so nadarjeni, pridejo do potrebne strokovne vzgoje, kar je danes skoro nemogoče za proletarsko deco. Tovariši! Mi ne smemo tiščati glave v pesek, kakor tič noj, ampak gledati krog sebe, odbijati napade, skrbeti ne samo za svojo osebo, marveč za ves stan in ne samo za sedajnost, ampak tudi za bodočnost. Kadar bo pomagano celokupnemu obrtništvu, takrat bo tudi za posameznike bolje. In če tega ne dosežemo danes ali jutri, ne obupajmo in glejmo, da se bode vsaj našim naslednikom rezal boljši kruh, nego se reže nam. Iz tega stališča moramo sodelovati pri reševanju vseh socialnih problemov, kajti drugače se bodo rešili brez nas in proti nam. Zanimati se moramo potem svojih organizacij posebno za ustanavljanje vajeniških domov v vseh obrtniških in industrijskih centrih. V teh domovih se bode obrtniški naraščaj vzgojeval v duhu časa, kakor tudi v duhu stanovskega ponosa in državne zavesti.

To bi bili nekateri glavni načrti bodočega delovanja organiziranega obrtništva. To in mnogovrstno drugo delo pa je v interesu vsega obrtništva brez izjeme, v interesu obrtniškega stanu kot takega. Nikakor se toraj ne bode moglo trajno mirno gledati, da večina obrtništva le ob strani čaka, kedaj jim bodo začeli leteti pečeni gorlobi v usta. In med to večino je nebroj takih tovarišev, ki bi za stanovsko delo mnogo lažje doprinali svoj obolus, kakor marsikateri organiziran obrtnik. Tovariši! Jaz štejem vsakemu obrtniku za moralno dolžnost, da se v svojih stanovskih organizacijah udeleži kot član z materijelno pomočjo in z nasveti. Sedajno razmerje med številom organiziranih in neorganiziranih obrtnikov je sramotno za naš stan. Odstranimo to sramoto! Kadar bomo mogli reči, da se je številično razmerje obrnilo, da je 95% obrtnikov včlanjenih v društvo in le 5% neorganiziranih, takrat bode tudi naša organizacija imela primeren vpliv, moč in povečano veselje do dela, se bode lažje z uspehom borila za naše pravice in koristi in delovala za boljše bodočnost obrtniškega položaja.

JDS.

Veliki zbor zaupnikov JDS se bo vršil v Ljubljani 3 februarja. Prišli bodo zaupniki JDS iz vse dežele. Letos se bodo vršile volitve v oblastne skupščine, v okrajne zastope, najbrž bodo tudi občinske in skupščinske volitve. Treba je delati po započetih smereh pridno naprej. Število organiziranih članov JDS se je po volitvah popeโตรilo.

Politične vesti.

Obsodba ljubljanske kmetijske politike. Štajerski zaupniki Samostojne kmetijske stranke so se na svojem sestanku, ki se je vršil v petek 18. tm. v Celju, izrekli odločno in ostro proti zvezi z radikali, ki so nekateri kmetijski gospodje politiki v Ljubljani sklenili krog Narodnega dnevnika. Gospod poslanec Pucelj je imel priliko slišati, kako napredni kmetje na Štajerskem sodijo o celotni nemoralni zvezi in kupčiji z radikali. Kakor izgleda, bodo možje začeli vendarle tudi po lastni pameti misliti in delati, četudi ne gre to v račun g. Pucelj in g. Drogeniku. Samo po eni ravni in odkriti poti se da hoditi, ljudje na Štajerskem še ne znajo biti vsak mesec v drugi stranki ali pa istočasno pri več strankah.

Nova akcija Male antante. »Times« pišejo o Mali antanti da je najjačji steber miru v Srednji Evropi. Mala antanta namerava podvzeti še večje akcije, ki bodo znatno spremenile položaj v Srednji Evropi. Njena politika ni več odvisna od Velike antante.

Pogodba z Italijo pripravljena. Tekst, ki vsebuje sporazum med Italijo in Jugoslavijo je pripravljen za podpis. Razmejitvene konference bodo končane najbrž v ponedeljek ali torek. V političnih krogih se govori, da si je Italija pridržala svoje interese sferi na Balkanu. Glede zaščite jugoslovanskih manjšin v Italiji je nekaj doseženega le za Reko. Definitivno je, da gre Pašić v Rim. Italija je sporočila velesilam, da sporazum z Italijo ni kaka pogodba političnega značaja. Med obema državama je le dosežen sporazum v spornih vprašanjih lokalnega značaja. Vedno bolj vzbuja sporazum večje razočaranje med celim narodom.

Beneševl razgovori z angleškimi državniki. Dr. Beneš je izjavil angleškemu zunanjemu ministru, da Češkoslovaška ne namerava razcepiti Evrope v dva tabora, temveč je pripravljena kakor s Francijo skleniti tudi z drugimi državami enake pogodbe. Slično se je izrazil tudi napram angleškemu ministrskemu predsedniku Macdonaldu. Angleški listi odobravajo Beneševl politiko.

Makedonsko vprašanje. Po sporazumu z Italijo bo Jugoslavija posvetila največjo pozornost makedonskemu vprašanju. Skušala bo sporazumno s Češkoslovaško in Rumunijo pritisniti na bolgarsko vladu, da zatre gibanje makedonstvujuščih. Ako ji to ne uspe, obstoji možnost akutnega spora med Bolgarijo in Jugoslavijo. Vlada bo pripravila resne odredbe proti makedonstvujuščim v južni Srbiji. Naša država kot moderna država ne more dopuščati, da bi se brez kazni vršile stvari, kakor se vrše v južnih krajih.

Razdor med boljševiki na Ruskem postaja vedno večji. Komunistična stranka zahteva reorganizacijo stranke v smislu večje demokratizacije. Trocki se namerava odpovedati za vedno javnemu življenju in odložiti funkcije v rdeči armadi. Kot naslednika prihajajo v poštev Skljanski in Budjenij.

Berlin in Monakovo se sporazumeta. Bavarski državni komisar dr. Kahr bo kmalu doigral svojo vlogo in bo tako zapreka za sporazum z Monakovom in Berlinom odstranjena. Nemška ljudska stranka je stopila odločno proti dr. Kahrju.

Madžarsko posojilo. V vprašanju madžarskega posojila sta bila dosežena 19. tm. dva važna kompromisa in sicer se bo razvil sanacijski načrt finančnega odbora v 20 letih, za kar je Madžarska pripravljena sprejeti sklep reparacijske komisije, da bo stavila dohodke gotovih davkov in iz žetve na razpolago za reparacijske obveznosti. Mala antanta je pristala na ta kompromis s pridržkom, da morajo biti njeni člani 20 let razrešeni svojih obveznosti, ki izvirajo iz nasledstva donavske monarhije. Druga točka določa, da bodo vršili neposredno vojaško kontrolo zastopniki vojaškega odbora.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

Za torek javljena satira »2X2=5« se mora vsled smrtnega slučaja zopet odpovedati. Namesto te igre se vpripori komedija »Svet« za abonma A z gostovanjem gdč. Kraljeve, članice Narodnega gledališča v Mariboru.

»Svet«. (Primjera v Mestnem gledališču 18. l.) Nušičeva komedija se odlikuje danes že z neko starinsko patino, dasi je njen motiv še vedno aktualen. Petkova uprizoritev ji ni ustvarila novih potez, vršila se je v okviru uzanih možnosti, a v Jankovi skrbni režiji in z zelo dobro zasedbo. G. Janko se je pokazal takrat v vlogi starega Porente, kateremu se je v marsičem poznal vpliv mariborske umetniške provenijence. V 1. dejanju so pa precej motile posledice povrsnega maskiranja. Zelo dobro je uspela Ana g. dr. Kalanove, hčerki Mada in Jelica (gdč. H. Mirnikova in Vrbachova) sta bili izborni igrani, zlasti očarljiva navilka Jelica gdč. Vrbachove. Skrbno in

dobro opremljen je bil glasbeni učitelj g. Pfeiferja, Gašper Srebotnjak (g. Zorman) dober a brez posebne izrazitosti. Jako dobri prestavniki »sveta« sta bili ga. Zorkova in ga. Kraljeva iz Maribora, od katerih se je zlasti slednja odlikovala z virtuosno klepetavostjo. V vlogi tetke Katre je ga. Založnikova dobro dokazala, da je mogoče tudi brez pretiravanja v igri in maski doseči originalnost in komičem učinek. Tudi ostali igralci so bili na dobrem mestu in predstava je žela obilo aplavza, kar je ob nezadostni kurjavi, ki tudi občutno temperira razpoloženje, tem bolj omembe vredno.

Celjske novice.

IZ SEJE CELJSKEGA OBČINSKEGA SVETA

dne 18. januarja 1924.

Po tritetrtni zamudi otvori župan dr. Hrašovec po 19. uri občinsko sejo, na kateri manjka sedem občinskih odbornikov.

Overovateljem zapisnika se imenujeta obč. odb. Rebek in Felicijan.

Poročilo pravno-perzonalnega odseka. Poročevalca obč. odb. profesor Mravljak in dr. Kalan.

Določa se mesečni honorar tržnemu nadzorniku ter doplačilo pomočnici v letnem kopališču, ki je bilo v pretečeni sezoni radi raznih popravil visoko pasivno. Za mestne sluga se navavi uradno kolo. Izvršijo se volitve funkcijonarjev v stanovansko komisijo in razsodišče za l. 1924. Perzonalni odsek predlaga vsled soglasnega sklepa urada podžupana Žabkarja, za podpredsednika za magistratnega svetnika Šubica. Socialistični kandidat je obč. odb. Leskovšek. Pri pismeni volitvi dobi podžupan Žabkar 19, Leskovšek 6 glasov, mag. svetnik Šubic se izvoli soglasno. Ker podžupan Žabkar iz tehtnih razlogov predsedniškega mesta ne more več prevzeti, je pri ponovni volitvi z istim protikandidatom izvoljen upravitelj Iv. Prekoršek. Nadaljne volitve se vršijo soglasno in so izvoljeni v stanovansko komisijo iz vrst hišnih posestnikov odvetnik dr. Kalan in ravnatelj Drago Kralj, stanovanskih najemnikov pa pek. pomočnik Štefan Lah in policijski agent Franc Jelen. V razsodišče so izvoljeni kot predsedniki poštni ravn. Ant. Mirnik, pol. svetnik Senekovič, fin. svetnik dr. Močnik in davčni nadupravitelj Volovšek, kot člani razsodišča iz vrst hišnih posestnikov Karol Breznik, trgovec Iv. Dečko, stavbenik Konrad Goligranc, trgovec Maks Janič, stavbenik Vinko Kukovec, fotograf Josip Pelikan, mesar Fr. Rebeuschegg in odvetnik dr. Jos. Vrečko, za stanovanske najemnike pa zas. uradnik Rud. Čebular, okr. šolski nadzor. Ludovik Črnež, žel. poduradnik Karol Felicijan, brz. nadzor. Iv. Kavš, pek. mojster Fr. Koren, pek. pom. Štefan Lah, strok. tajnik Al. Leskovšek, stavb. svetnik Iv. Marek, delavec Iv. Paliz in tapetnik Iv. Strelec.

Vojni erar dolguje mestni občini za električno razsvetljavo večjo vsoto že iz preteklih let. Vsled brezuspešne večkratne tirjatve se sklone ustaviti elektr. tok v vseh vojaških objektih 29. febr., dolg pa iztirjati sodnijskim potom. V domovinsko zvezo se sprejmejo: Homac Marija, Turin Ana, Umek Terezija, Grifič Neža in Amalija. Za saniranje plinarne se izvoli poseben odsek, v katerega se odpošljejo župan dr. Hrašovec kot predsednik, mag. svetnik Šubic, obratovodja plinarne, referent za plinaro Rebek ter kot zastopniki posameznih klubov prof. Mravljak (JDS), Koren (JSDS), Žabkar (NSS) in dr. Ogrizek (SLS).

V imenu finančno-gospodarskega odseka poročata obč. odb. dr. Božič in podžupan Žabkar. Jugoslovanski Matiči se dovoli izredna podpora 500 Din in Olepševalnemu društvu 4 m³ drv. Iz finančnih ozirov se neugodi prošnji društva za zidanje kat. cerkve v Beogradu, ravnotako vsled principijelnega sklepa vlogi pravoslavne občine v Celju za odpis veseličnega davka o priliki Svetosavske prireditve dne 26. tm. Celjski odsek savinjske družnice SPD se je obrnil do mestne občine s prošnjo, da sodeluje pri popravilu razglednega stolpa pod Dostom, ki se je pa med tem časom že zrušil. Ugotovi se, da je stal na zasebnem

zemljišču in da je bil last vojnega erarja. Za postavitev novega stolpa bi bila potrebna obsežnejša akcija. Za deklislo meščansko šolo se je nabavilo 19 novih klopi. Pokr. uprava za Slovenijo je odobrila prodajo mestnega zemljišča javni bolnici v gradbene svrhe. Izkupeček se bo porabil za deljno odplačilo mestnih dolgov. Podaljša se za dobo dveh let najemna pogodba za zimsko kopališče s posestnikom Batičem, ker mestna občina iz finančnih in valutarnih ozirov zaenkrat ne more graditi projektirane novega, modernega kopališča in ker temu tudi ni pritrdila pokrajinska uprava. Primanjkljaj kopališča l. 1922 je znašal 10.507 Din, do 31. okt. 1923 vsled podražjenja kuriva že 17.008 Din. Klub visokemu primanjkljaju pa mestna občina cen zaenkrat ne more podražiti, ker so z ozirom na druge kraje že itak zelo visoke. Obisk kopališča se stalno dviguje. Odloži se zaenkrat občinska davščina na javno razsvetljavo. Ribiška pravica pride v smislu sklepa obč. odb. z dne 4. nov. 1923 na javno dražbo. Ribiško društvo v Celju je zaprosilo, naj obč. svet ta svoj sklep razveljavi in odda še za nadaljno dobo 10 let ribiško pravico temu društvu v zakup. Sklicuje se na to, da je prevzelo leta 1912 Savinjo in pritoke popolno prazne, tekom let pa nasadilo v te vode na stotisoče zlahtnih rib. Obč. odbor mora vsled raznih odredb pokr. uprave vstrajati pri svojem prvotnem sklepu, se bo pa pri oddaji ribiške pravice gotovo oziral na dosedanje delovanje ribiškega društva. Odobri se račun za popravila v mestnem muzeju.

Občinski odb. Leskovšek stavi nujni predlog, naj izplača mestna občina 50.000 din za brezposelne, zlasti za one, ki so vsled pomanjkanja električnega toka izgubili službo. Ker se prizna predlogu nujnost, razpravlja predlagatelj o brezposelnosti sploh in je mnenja, da je država in tudi mestna občina poklicana, brezposelne podpirati. Pravilno se mu je ugovarjalo, da občina takih bremen ne more tako lahko miselno prevzemati na se in da je treba zadevo natanko proučiti, v koliko in pri katerih obratih je pomanjkanje električnega toka tudi v resnici uplivalo na brezposelnost. Nasvetovalo se je nadalje, naj si delavstvo s tem, da dela še deveto uro, preskrbi samo z nadosemurnim zaslužkom sredstva za čas brezposelnosti. Predlog se je odkazal v natančno proučevanje finančnemu odseku. Pri tej priliki so se iznesle tudi razne pritožbe radi sedanje mizerije z električno razsvetljavo. Neutemeljene očitke sta odločno in stvarno zavrnila referent za elektrarno dr. Kalan in mag. svetnik Šubic. Slednji je na pritožbo, zakaj se olje ni pravočasno naročilo, podal sledeče pojasnilo:

Dne 9. t. m. je naročila mestna elektrarna telegrafičnim potom pri ljubljanski tvrdki »Transformator« 400 l olja za transformatorje.

Ker pošiljka drugi dan, akoravno je bila pošiljatev naročena kot brzovozno blago, ni došla v Celje, je mestni magistrat telefonično vprašal imenovano tvrdko, če je olje sploh odposlala. Transformator je odgovoril, da je olje odposlal na dan telefonične urgence, torej dne 10. tm. V soboto dne 12. tm. olje še vedno ni došlo v Celje. Vsled tega je ta dan proti večeru mestni magistrat zopet telefonično vprašal »Transformator«, kaj da je z oljem in če se je isto sploh odposlalo. To pot je dobil odgovor, da je olje bilo iz Ljubljane odposlano v soboto, torej dne 12. tm. Obratovodja mestne elektrarne je naslednji dan (v nedeljo dne 13. tm.) pri vsakem vlakcu poizvedoval, če je naročena pošiljka olja dospela v Celje. Ker je ni bilo, sem se odpeljal v Ljubljano in v ponedeljek dne 14. tm. pri tvrdki »Transformator« izvedel, da se olje sploh ni odposlalo in da ga tvrdka tudi ne namerava odposlati. Na vprašanje kateremu vzroku je pripisovati to netrговsko obnašanje tvrdke, sem dobil odgovor: »Mestna občina nas pri naročilu dveh glavnih transformatorjev za celjsko električno centralo tudi ni poznala.«

Med občinskimi odborniki je zavladalo nad postopanjem tvrdke silno ogorčenje.

Na predlog mesarske zadruge v Celju se postavi poleg klavnice v lastni režiji uta za konzerviranje kož. Del stroškov krije mesarska zadruga. Kupna

pogodba z lovskim društvom »Einigkeit« poteče z 31. dec. 1924. Do tja se do- loči nova najemnina za lovsko koč. Neki podjetnik iz Ljubljane je ponudil mestni občini prevzete prostoreda na zemljiščih med Trnovljami in Bukov- žlakom, kjer se nahajajo debelejšje plasti lignita. Ponudba se odkloni. Na rudarski šoli se izvršijo nujna popravila. Regu- lira se odtok vode, ki jo povzroča močno deževje, med Sp. Lanovžem in uradniškimi vilami na ta način, da se napravi skozi cesto predor ter se po- globijo in osnažijo plitve struge. Mestna občina prispeva brez nadaljnjih obvez- nosti k popravilu ceste skozi mestni gozd na Svetino 3 m³ smrekovih vrhov.

Stavbeni odsek. Poročevalec pod- župan Žabkar. Tvrdi Rakusch se po- daljša termin za popravilo skladišča na Kralja Petra cesti do 15. aprila. Peku Kirbischu se naroči, da mora svojo leseno uto pri javni bolnici takoj podreti. Gostilničarju Fr. Pergerju se dovoli postaviti uto za premog na svojem dvorišču.

Za mestno klavnico poroča obč. odb. Gobec. V smislu sklepa proračunske seje so se zvišale klavniške pristojbine s 1. jan. tl. na sledeče zneske: klav- nina za govedo in konje 35 Din, teleta 10 Din, svinje 20 Din, drobnico 10 Din, oglednina 50 Din, stojnina v hlevu 1 do 2 Din, najemnina za velike hladil- nice 2400 Din, majhne 1800 Din, blok ledu 750 Din, z dostavitvijo na dom 10 Din. Odobri se nadalje računski zaključek klavnice za l. 1922, ki iz- kazuje vsled raznih popravil primanj- kljaja okrog 30 tisoč Din.

Zdravstveni in šolsko kulturni od- sek. Poročevalec obč. odb. Koren in Prekoršek. Prvi prečita z daljšo ute- meljitvijo obširno resolucijo društva stanovanjskih najemnikov, katero naj bi predložil občinski svet kompetent- nemu ministrstvu.

Ker je v resoluciji mnogo ute- meljenih želj in dobrih predlogov, a jih je treba natančneje proučiti, se od- kaže resolucija pravnemu odseku v nujno obravnavanje. Med tem bo pa dana prilika, da se tudi vsi klubi z resolucijo podrobneje pečajo.

Ker sta strokovni učiteljici za go- spodinjstvo šolo že imenovani, se s po- ukom v kratkem prične. Mestna občina pošlje v kuratorij kot svojega zastop- nika obč. odb. prof. Mravljaka.

Po štiriinpolurnem delu zaključil župan dr. Hrašovec ob pol 24. uri ob- činsko sejo.

Redni sestanki članstva JDS v Celju se vršijo odslej vsak ponedeljek in vsak četrtek ob osmih zvečer v radeči sobi Narodnega doma. Ker so razpravi važne politične in nacionalne zadeve opozarja predsedstvo vse član- stvo, da se sestankom redno in v ve- likem številu udeležuje. Za člane od- bora in strankine zastopnike v občins- kem svetu celjskem je udeležba ob- vezna.

Začasen zaključek »nacionalne afere«. »Orjuna« od 20. januarja 1924 prinaša sledečo notico: »Oblastni odbor je v svoji seji z dne 15. t. m. vsled upravičenih pomislekov in vsled dej- stva, da je izključenje člana pravove- ljavno edino v slučaju, da isto potrdi odnosno izvrši na podlagi predhodnega discipliniranega postopanja oblastni od- bor, do nadaljnjega ukinit izključitev dr. Ernesta Kalana, člana »Orjuna« v Celju, ki je bilo objavljeno na tem mestu«. Zadevo so svoječasno prav- tendenciozno obravnavali razni časopisi, ki bodo za to svoje »nacionalno« delo kakor smo informirani, imeli še priliko pred sodnijo polagati račune.

Opozorilo! Dotičnik, ki je sre- čal ali videl preteklo sredo (16. I.) med 6. in 7. uro zjutraj osebo, ki je nesla iz Dečkovega trga v smeri Ljubljanske ceste oz. po Gledališki ulici, Za kresijo ali Vodnikov ulici ali v bližini rečenih ulic manjši zaboj, okoli 40 cm širo- kosti, se pozivlja, da se javi na poli- cijskem oddelku, soba št. 10. Zaupnost in primerna nagrada v uspešnem slu- čaju zasigurana.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Za danes napovedano predavanje »o otro- ških nalezljivih boleznih« g. dr. Ant. Schwaba se mora zaradi pomanjkanja električne luči zopet preložiti na danes 14 dni t. j. 4. februarja t. l.

Odbor ljud. vseuč. Iz celjskega trga. Lansko leto je bilo dovolj mleka, ker ga je preskr- bovala šentjurska okolica. Tržni nad-

zornik je preiskal mleko ter se je po- stopalo sodnijsko proti 10 osebam. Meso prodaja 8 mesarjev stojničarjev in štirje prodajalci prodajajo južno sadje. Kramarski sejni so se vršili kakor navadno redno, živinska sejma sta bila dva, zadnji pa je bil prepo- vedan radi živinskih bolezni. Na pri- stojbinah se je nabralo 46.931 Din. Za 100 odstotkov povišane pristobine so stopile 1. tm. v veljavo.

Nadomestne volitve v doh. ce- nilno komisijo za Celje in okolico so se vršile 20. tm. Rezultat je sledeč: V mestu Celju je bila samo ena lista, za katero je bilo odanih 53 glasov. Izvoljeni so za člana gg. dr. Ernest Kalan, odvetnik in posestnik v Celju in Franc Leskovšek, trgovec v Celju. Za namestnika: Miloš Mohnjec, kipar v Celju in Franc Lukas, industrijalec v Celju. Za okolico sta bili dve listi, pridobitnih slojev in SLS oddanih je bilo 96 glasov, od katerih jih je padlo na listo pridobitnih slojev 32 na SLS 64. Izvoljeni so za člane: Josip Klad- nik, posestnik, Vransko, Jurij Krajnc, posestnik v Lakomšeku in Franc Štrucel, župan Mozirje. Za namestnike: Jože Stoklas, posestnik, Dvor pri Šmarju, Blaž Sodin, Bukovžlak in Franc Letnar, župan Luče. Udeležba pri volitvah je bila zelo slaba.

Izpit za železniško opraviljelico sta položili v soboto dne 19. tm. v Ljubljani gdč. Lojzka Bervar-jeva iz Celja in Josipina Zupančeva iz Laške- ga. Častitamo vrlim Slovenkam!

Pretep. Glede zadnjega pretepa na Sp. Hudinji dostavljamo, da dotični fantje, ki so se stepli, niso prišli vinjeni iz gostilne g. Pristovška, ampak so se ga kje drugje nalezli.

Himen. Poročil se je v Celju v četrtek 17. tm. g. Franc Leskovšek, knjigotržec, z gospo Vidosavo Sa- veršnik, poštno uradnico v Celju. Iskreno častitamo in srečo želimo!

IV. redni občni zbor S. K. Celje se vrši 22. jan. 1923 ob 20. uri v po- sebnih sobi gostilne »Pri škarp« na Bregu z običajnim dnevnim redom. Za člane udeležba obvezna — prijatelji športa najuljudneje vabljeni. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor eno uro pozneje na istem mestu in ob vsaki udeležbi.

Prijavljen je in odjavljen strank. Navzlic ponovnim opozoritvam, da mo- rajo biti vse stranke, ki pripotujejo in se naselijo v Celju (mestu ali okolici), odnosno ki se izselijo iz Celja in oko- lice, odnosno ki v policijskem rajonu spremenijo hišo bivališča oziroma sta- novanja po stanodajalcih prijavljene oziroma odjavljene pri tukajšnjem zga- silnem uradu — se opaža, da doberšni del prebivalstva ni pravilno prijavljen odnosno odjavljen. Raditega se poziva- jo vnovič vsi stanodajalci, da v teku 10 dni redovito prijavijo vse pri njih sta- nujoče odnosno odjavijo odisle stranke, vključno podnajemnike. Proti prestop- nikom zgasilnih predpisov se bo po- stopalo po zakonu z globami od 10 do 1000 dinarjev odnosno z zaporom od 24 ur do 14 dni.

V zaporu zblaznel. V četrtek je zblaznel v zaporu celjskega okrožnega sodišča neki S. Š., ker bi moral od- sedeti radi hudodelstva posilstva 2 mesečno kazen. Jejniškega paznika, ki je prišel v celico, je vdaril s tako silo po glavi, da mu je vdaril lobanjo. Ko so prihiteli še drugi pazniki, je rnil še pet drugih uslužbencev. Prepeljali so ga v bolnico od tod pa v blaznico na Studenec.

Vsakemu je znano, da je tom- bola zanimiva, pravična in tudi naj- dobičkonosnejša igra za vsakega člo- veka, ki ima le količkaj sreče. In ena izmed najlepših tombol, kar jih je bilo sploh v Celju, bode gotovo ta, ki jo priredi celjsko Olepševalno društvo na dan 10. februarja (nedelja popoldne) v zakurjeni telovadnici mestne deške osnovne šole. — Je pa tudi resnično potrebno, da pomagamo k temu vsi, da se tombolske karte do zadnjega komada razprodajo, kajti iz česa in kje naj zajema naše Olepševalno društvo denarja, da zopet popravi celjski park, ki ga je zadnja povodenj tako hudo pokvarila. Društvena blagajna je pra- zna, bliža se pomlad, treba naročati semena, tudi delavci stanje mnogo in kje bo vzeti, če vsak izmed nas me- ščanov in okoličanov ne stori za društvo, kar je v njegovi moči. In da naj bo mestni park tudi letos krasen kot vedno, je treba novaca, ker zastoj je smrt

in še ta stane življenje. Zato na noge, prijatelji mestnega parka, da ne bo ostala niti ena tombolska karta ne- prodana. In dobilki? Čujte! Najnavedemo samo par boljših: Pohištvo za eno sobo, 1 vrečo najfinejše bele moke, 1 lepo uro, emailposodo za kuhinjo itd. itd.

Prodaja posestva. V inseratu v zadnji številki je stalo, da prodaja Josip Jurak, Gaberje posestvo z 31 orali mesto z 31 ari.

Društvo drž. polic. nameščencev podružnica Celje se najiskreneje za- hvaljuje vsem cenjenim darovalcem za krasne in bogate dobrotke in prispevke za srečolov, kakor tudi vsemu cenje- nemu občinstvu, katero je v tako obil- nem številu posetilo plesno veselico dne 5. I. 1924. in s tem dokazalo na- klonjenost in pojmovanje namena ve- selice, ter pripomoglo k nadvse priča- kovanim moralnim in finančnim uspehu. — Najsrčnejša zahvala pa tudi vsemu cenjenemu občinstvu, katero se je požrtovo pri okinčanju dvorane, kakor za izposojene nam dekoracijske predmete. — Najlepša zahvala pa gos- podu Taškerju, kleparskemu mojstru, kateri nam je stavil na razpolago vso acitilinsko razsvetlavo za slučaj da odpove električni tok — brezplačno. Odbor.

Dopisla

Laško. Obrtno društvo v Laškem priredi na svečnico dne 2. februarja t. l. v vseh postorih restavracije Tadi- na priljubljeni obrtniški ples. Pri plesu svira hrastniška godba. Čisti dobiček namenjen je za osirotele obrtnike.

Mozirje. Gospod Alojzij Goričar, tovarnar v Libiji je daroval mesto venca na grob umrlega g. Franceta Žuža 100 Din za uboge trga Mozirje. Najlepša hvala.

Občinske volitve v Mozirju. Pri občinskih volitvah v Mozirju, katere so se vršile v nedeljo 20. januarja, je dobila demokratska lista 61 glasov (6 odbornikov), lista SLS 18 glasov (1 odbornika), obrtna lista 19 glasov (2 odbornika).

Košena pri Prevorju. Dne 10. septembra 1923 je minilo 43 let, odkar je bil tukaj ustreljen zloglasni ropar Franc Guzej. Od tega časa je Košena upravičeno ali neupravičeno na slabem glasu in vsak nehote pospeši korake gredoč skozi Košenco. Resnici na ljubo pa moramo konstatirati, da je sedaj Košena »civilizirana« vas, njeni pre- bivalci pravi »gentleman«, če izzva- miamo, da so vsi zapisani črnemu ma- monu. Da so torej vsi klerikalci, ni to njih »zasluga«, pač pa »zasluga« raznih priseljenih ljudi, ki so našli svoj kruh med tukajšnjimi ljudmi in od katerih nevednostij se živijo. Gostilna, v kateri je bil Guzej ustreljen, je še danes v Košenci, v kateri se pa ne streljajo več »roparji«, pač pa drugi politični »kozli«. V božični številki »Slov. Go- spodarja« je pa g. J. Golec opisal ro- parja Guzeja in Košence v pravi luči, vsled tega se Košenci na klerikal- nega vodjo Mažiča jeze, češ, to imamo sedaj plačilo za svoja »klerikalna pre- pričanja«. Pokojna »Jugoslavija« je že pisala o tej gostilni »pri Guzejevi smrti«, a se je to ime že pozabilo, sedaj po Golečevem opisu je pa spet oživel, ker se najbrž ljudje ponašajo z gostilno »pri Guzejevi smrti«. Naloga gostilni- čarja g. Mažiča bi bila, da v svojem interesu in v interesu cele Košence kot obč. odbornik deluje na to, da se ime njegove »Gostilne pri Guzejevi smrti« izbrise iz javnosti, v to mu pa ni dru- gega treba, kot da opusti vsako za- hrbtno klerikalno politiko in da vrže svojo hinavsko krinko raz obraz, pa pokaže svoje pravo lice svojim Košen- čanom, med katerimi je našel kruh, katerega je drugje zastoj iskal. Pika.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

XXXVIII. poročilo »Hmeljarskega društva za Slovenijo« o hmeljski kupčiji vobče. Žatec, Č. S. R. 12. I. 1924. V minulem tednu je trajalo ne- prenehoma povpraševanje po hmelju. Dnevno se je prodajalo po 20—50 bal srednje dobrega hmelja po 3950 do 3980 čK za 50 kg — prima pa po 4000—4040 čK. Na kmetih se je tudi vse pokupilo, kar se je dobilo po 3900 do 3950 čK; sedaj se pa pod 4000 čK nič ne dobi. Danes se gibljejo cene tu

na trgu za prima od 4000 do 4050 čK, za srednje blago pa od 3950—4000 čK za 50 kg; vrhu tega plačujejo kupci tudi 2% prometnega davka. Tudi stari hmelj se je prodajal in sicer oni iz leta 1922 po 3000 do 3050 čK, oni iz leta 1921 pa po 2200 čK za 50 kg. Ko- nečno razpoloženje skrajno čvrsto, cene rastoče. Savez hmelj. društev.

Dnevna kronika.

Deutsches Volksblatt. Tageszeitung der Deutschen des Königreiches der Serben, Kroaten und Slovenen. V Novem Sadu izhaja ta nemški dnevnik, ki prinaša večkrat tudi prav tenden- cijozno pobarvane popise iz življenja in trpljenja pri nas v Sloveniji toli pre- ganjanih Nemcev. V uvodniku tega lista od 17. januarja 1924 čitamo razpravo o enakopravnosti vseh državljanov pred zakonom s prav posebnim po- gledom na šolstvo. List je tako prin- cipierno načelen in pravičen, da ne zahteva prav nič več in prav nič manj kot to, da se mora nemško šolstvo v Jugoslaviji povsem jednako obravna- vati kakor srbsko. Ko bi nam Nemci le hoteli tudi povedati, kako so nekda- j oni v Avstriji obravnavali šolstvo ne- nemških narodov in kako se danes obravnavajo Nemci v svojih narodnih državah šolstvo slovenskih manjšin. Nemci bi pač radi naprej germanizirali in pridobivali svet in narode svoji kulturi in v svojo službo, zato pa kriče o krivicah, ako ne morejo po njih sto- letni navadi izvajati nasilja nad dru- gimi.

V Idriji je umrl pretekli teden vrli narodnjak g. Ivan Jurman v sta- rosti 62 let. Umrl je oče gdč. Mici Jurman, uradnice Mestne hranilnice v Celju ter g. Tine Jurmana. Prizadetim naše iskreno sožalje.

Hajduk Čaruga je postal junak ljudske pripovedke. Brezdvomno se bo o njem pisalo, kakor o nekdanjem Dimežu. Pridružil se je zelenemu ka- dru, ob prevratu je postal poveljnik narodne sraže ter je kaznoval nekega seljaka s smrtjo, nato je pobegnil in stopil v »kolo gorskih ptičev«, kate- remu je načeljeval harambaša Boža Matijevič. Po njegovi smrti je postal Čaruga s svojo četo groza slavonskega prebivalstva. Štiri leta je hajdukoval, nihče ga ni mogel prijeti, vse oblasti je vodil za nos. Narod še sedaj ne more verjeti, da je zaprt. V pest je prišel po pismu svojem dekletu. Ča- ruga je star še le 27 let, posestnikov sin iz sela Bare v našičkem okraju. Mačeha ga je pregnala od doma. Do preobratata je bil pošten, po prvem zločinu so se mu razjedle strasti in postal je krvoloč, predrzen, oblasten.

Papč je podaril Nemčiji v liti- rgične namene 1.200.000 lir, 50.000 metrov sukna in 3 hl olivnega olja.

Zastrupljenje s plinom. V mari- borski jetišnici so našli v petek mrt- vega kaznjenca Turčina Abida Bejni- čanina. Moral bi presedeti 15 letno kazen radi hajduštva. Najbrže je po- zabil zapreti plinovo cev in se je tako zastrupil.

Novi francoski poslanik v Beo- gradu. Mesto dosedanjega poslanika Clemens Simona je imenovan za novega poslanika de Bully, ki spada k mlajši francoski generaciji in je dobro obve- ščen o našem narodnem vprašanju.

Ogenj v Slov. Bistrici. V petek je pričelo okoli 9. ure zvečer goriti na podstrešju poslopja okr. sodišča v Slov. Bistrici. Vnela se je že streha in se je bilo bati, da se ogenj razširi na vse poslopje. Posrečilo pa se je ogenj še pravočasno pogasiti. Vzrok požaru je bilo nepravilno ravnanje z ognjem.

Novorojenček

se odda boljši obitelji v oskr- bo. Ponudbe je poslati na gostil- no Svetel, Gaberje, Celje. 3—1

Stari svinec

kupuje v vsaki množini tova »na „CINAL“, Celje,

Razne vesti.

Nov razbojnik pred sodiščem. Pred zagrebskim sodiščem se je zagovarjal te dni Ahmed Čvorak, star 27 let, izučen trgovski pomočnik. Na grbi ima šest težkih zločinov. Sarajevskemu odvjetniku dr. Šuteju je izmaknil pisarni stroj vreden 5000 Din ter ga prodal nekemu zagrebskemu trgovcu za 2000 Din. Nekemu zagrebskemu bogatašu je odnesel cel nahrbtnik dragocenosti v vrednosti 124.000 Din. Čez mesec dni je odnesel gospodični Greti Rind blaga za 20.000 Din. V Rikarovi trgovini je nabral raznovrstnih pištol in samokresov ter motorček za kolo. Na stanovanju nekega profesorja, je zaprl svojo žrtve v stranišče in nabral raznih predmetov za 3700 Din. Končno je prišel v roke pravice. V zaporu je zbolel in bil prepeljan v bolnico. Drugi dan pa je že okreval in pobegnil. Vojak, ki je stal na straži je alarmiral policijo, ki je obkolila revir bolnice in sosednih hiš ter ga prijela. Dne 16. tm. je bil obsojen Ahmed Čvorak na 15 let teške temnice.

Najstarejša tiskarna v Jugoslaviji. »Obodska štamparija« na Cetinju je ustavila svoje obratovanje. Prva knjiga »Cetinjski oktobri« je bila tiskana leta 1493.

Konkurz za prijem pitomaca u Strojarsku (Mašinsku) Školu Mornarice. Uz molbu imaju biti priložena napred spomenuta dokumenata pod 1. do 8. l. molbe i dokumenti imaju biti snabdeveni taksom po Zakonu. Molba ima da bude potpisana čitljivo pisanim imenom i prezimenom i prvim slovom očevo ime, a sem toga ima se navesti tačna adresa. Kandidat iz kadra treba da ispuni ove uslove: 1. da je od komande u kojoj služi preporučan, 2. da je inteligentan, što izjavljuje komandant kao pod 1; 3., 4., 5., 6., 7. in 8. uslovi i dokumenti kao i za mladiće iz gradjanstva. Kandidat iz kadra javiće se redovnim putem na raport i njegovo saslušanje sa priloženim dokumentima pretpostavljeni dostaviće svojim mišljenjem Komandantu Strojarske Škole Mornarice. Da se može ustanoviti sposobnost kandidatu u praktičnom i teornom pogledu, moraće se svi pozvani kandidati podvrci kod Komande Strojarske Škole prijemnom ispitu, određujući svakom kandidatu u radionici radnje u zanatu, čija izrada dovoljno pokazuje stepen postignute sposobnosti u zanatu a posle ovoga polagaće ispit ovih predmeta: čitanje i pisanje latinicom ili cirilicom, četiri temeljna računa sa cijelim i decimalnim brojevima. Po uspehu tog ispita kandidati uvrstiće se u jednu prije rečenih klasa. Nakom svršenog tečaja biće pitomci uvršteni u Mornaricu kao strojari (mašinisti) ili električari. Pitomci koji se radi rdjavog ponašanja ili nedovoljnog napredka u nauci moraju isključiti iz tečaja, predaće se Mornarskoj Komandi na dosluženje punog roka službe (dve godine) i dva puta enoliko koliko su proveli u školi, a kao mornari onih struka, za koje budu sposobni, a što određuje Mornarska Komanda. U koliko će absolventi Strojarske Škole služiti u Mornarici i preko obvezanih godina službe, nastaviće u istoj svoju stručnu naobrazbu a po sposobnosti mogu postići i ukazni čin. Kandidatu iz gradjanstva izdaće Komandant Vojnog Okruga na čijoj se teritoriji kandidat nalazi a po naredjenju Gospodina Ministra Vojske i Mornarice P. Dj. broj 9923 od 4. jula 1920. g. a na osnovu pismene potvrde Komandanta Strojarske Škole Mornarice, brezplatnu kartu za podvoz željeznicom ili ladjom, od najbliže stanice mesta kandidatovog stanovanja do Zelenike (Boka Kotorska) U slučaju, da kandidat ne bude primljen za pitomca izdaće mu se brezplatnu podvozna karta za povratak u njegovo mesto stanovanja. Kandidati koji su se pozivu odazvali, te odstupaju dobrovoljno nakon dolaska u Boku Kotorsku od prijema vraćaju se na vlastiti trošak. Svi oni koji su podneli molbe, dužni su do rešenja one ili do poziva odnosno posle poziva, da Komandi Strojarske Škole Mornarice jave sve lične premene kao i promenu adrese.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.
Izdava i tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Večja zavarovalna družba

išče

generalnega zastopnika

za Štajersko. Reflektira se na večje tvrdke oz. gospode, ki so v zavarovalni stroki verzirani. Ponudbe pod »Eksistenca« na Alhoma Company, 3 Ljubljana. 3

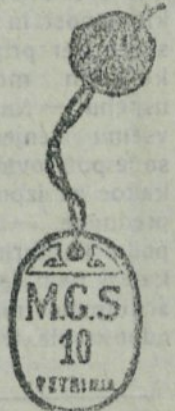
SALAMA

prvovrstna
ново blago
povsem zrela
se dobi povsod

Prva hrvatska tvornica
salama, prekajenega
mesa in masti

M. Gavrilović - d sinovi d. d.
Petrinja

Generalno zastopstvo za Slovenijo
»Buncio« drug
Ljubljana - Celje - Maribor.

Gostilna

se odda na račun ali pa se pod ugodnimi pogoji proda. Ivana Krajnc, poročena Marčič, Store. 2-2

Absolventka

4 razredne meščanske šole, zmožna slov. nem. in srbohrvatskega jezika ter stroje-pisja in stenografije, išče primerno mesto. Naslov v upravi. 2-2

Posestvo

31 arov, z 2. hišama in vsami potrebnimi pritliklinami, v Gaberju, prikladno za večjo industrijo, se ugodno proda. Ena hiša se takoj izprazne. Več pri posestniku Josipu Juraku v Gaberju. 2

V veliki izbiri!

Najboljše! Najcenejše!

V veliki izbiri!

Celke in angleško sukno za moške obleke, površnike, veloure za damske plašče, volneno modno blago, barhente, šifone, cefirje, zimsko in letno perilo, pletene jopice, dežne plašče, nogavice, rokavice, ovratnike, kravate in drugo modno blago kupite po zelo znižani, konkurenčni ceni v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

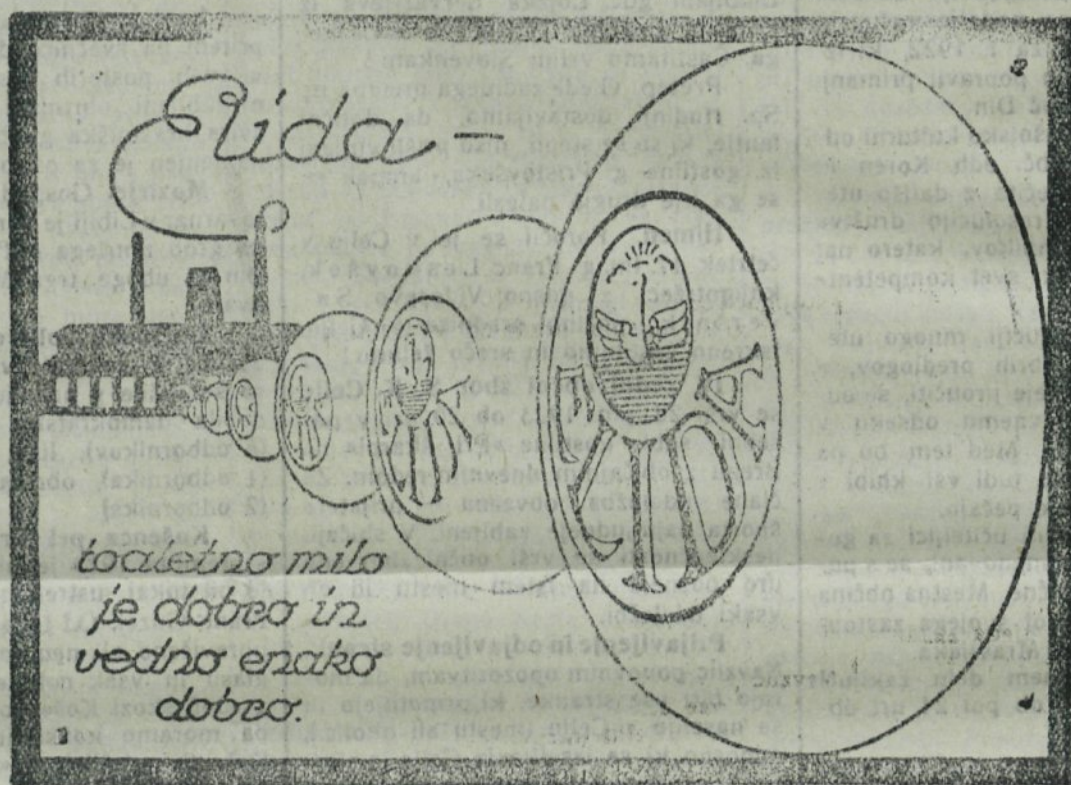
Kralja Petra cesta 5 Celje Kralja Petra cesta 5

Blago prvovrstno!

Cene nizke!

Postrežba solidna!

20-16

Jadranska banka Beograd

Del. glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

Bled,
Cavtat,
Celje,

Podružnice:

Ljubljana,
Maribor,

Metković,

Prevalje,

Sarajevo,

Split,

Šibenik,

Tržič,

Zagreb.

.....

Jelsa,

Jesenice,

Korčula,

Kotor,

Kranj,

Amerikanski oddelek.

Naslov na brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82, New-York City.

BANCO YUGOSLAVO DE CHLE, Valparaiso, Antofogasta, Punta

Arenas, Puerto Natalos, Porvenir.